

אֶלְדָּנוֹת

לְעֵלְמָנוּ עֵבֶת

פְּרָשַׁת הַאֲזִינוּ

כ"ז, ע"א, ע"ב

אֶשְׁכְּנֶנּוּ, חֲשֵׁשׁ שֶׁהֶרְבִּי יֵנִיחַ תְּפִלִּין לְבָנוּ כַּמְנַהֵג סִפְרָד, וְחָשֵׁב שְׂאוּלֵי כִּדְאֵי לְשָׁנוֹת לְמַנְהֵג סִפְרָד כְּדֵי שֶׁהֶרְבִּי יֵנִיחַ לְבָנוּ תְּפִלִּין. וְאָמַר אֶת זֶה לְהִרְהֹק מִסְּאֻמָּאָר, שֶׁהוּא מוֹתֵר עַל הַנְּחִת תְּפִלִּין בְּנֶסֶח אֶשְׁכְּנֶנּוּ וּמִסְכִּים שֶׁהֶרְבִּי יֵנִיחַ לוֹ נֶסֶח סִפְרָד, הֶעֱקָר שֶׁהֶרְבִּי יַעֲשֶׂה זֹאת. עֲנֵה לוֹ הֶרְבִּי בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: אֲנִי אֵינִי לוֹ בְּנֶסֶח אֶשְׁכְּנֶנּוּ וְאַתֶּם אַל תִּשְׁנֹוּ מִדְּרַךְ אֲבוֹתֵיכֶם, כִּי אִם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ אֲבוֹת אֲזִ יוֹכִלִים לֵהִיּוֹת בְּטוֹחִים וּסְמוּכִים שְׁלֵא נִסְטָה מִהֲדַרְךָ, אֲבָל אִם מִשְׁנִים נִכּוֹן שְׂאֵפְשֵׁר לְסִטוֹת יְמִין אֲבָל אֶפְשֵׁר גַּם לְסִטוֹת שְׂמָאל, וְזֶה מִסְכָּן וְלִכּוֹן טוֹב שְׁלֵא לְשָׁנוֹת

סִדְר הַמְּלַבּוּשִׁים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בּוֹ סוּדוֹת גְּבוּהִים

דְּגַשׁ מִיְחָד שֵׁם הִרְהֹק ה'שִׁפְעַת חַיִּים' מִצְאָנוּ זִיע"א עַל כֵּךְ שְׁלֵא יִשְׁנֹו אֶת הַלְּבוּשׁ הַיְהוּדִי, וְסִפְרָד עַל חֲתוּנוּ בְּזִיוו"ר, ה'עֲצִי חַיִּים' זִיע"א מִסִּיגוּט, שִׁפְעַם אַחַת כְּשִׁטִּיל עֵמוּ בְּחִצְרָא פְּנֵה אֵלָיו לְפִתַּע בְּאַמִּירָה: הִנֵּה לּוֹבֵשׁ 'בְּעִקִּיטְשֵׁע' מְצִירַת בְּפָרְחִים כַּמְנַהֵג אֲבוֹתֵיךְ הַקְּדוּשִׁים וְאֲנִי לּוֹבֵשׁ 'בְּעִקִּיטְשֵׁע' עִם פְּסִים שְׁחוּרִים וְלְבָנִים כַּמְנַהֵג אֲבוֹתֵי הַקְּדוּשִׁים. הָאֲמֹן לִי שְׂאֵפִילוּ בְּעַד כָּל חַלְלֵי דְעֵלְמָא לֹא אֲשַׁנֵּה אֶת צוּרַת הַבְּגָד לְלְבוּשׁ כְּמוֹךָ. וְטַעַם הַדְּבָר הוּסִיף, מִפְּנֵי שֶׁכָּל סִדְר הַמְּלַבּוּשִׁים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בּוֹ סוּדוֹת גְּבוּהִים וְרַמְזִים נִפְלְאִים.

וְהַזְכִּיר שְׂאֵבִיו הֶרְבִּי ר' הַרְשֵׁל"ה מְרוֹדְנִיק זִיע"א הִרְאָה לוֹ פְּעַם בְּשִׁיחָה כִּי ב'סִטְרָאקֶעס' שְׁלוּבֵשִׁים בְּשִׁבַת קֹדֶשׁ יֵשׁ כ"ו קְרִסִים כַּמְנִיחַ שֵׁם הו"ה... פְּעַמִּים אַף הִשְׁתַּמֵּשׁ כְּשֶׁדִּבְרַת בְּעֵינָיו זֶה כְּדֵי לְשַׁבֵּר אֶת הָאֲזִין בְּמַלְתָּא דְּבִדְיַחוּתָא. פְּעַם פִּתַּח וְסִפְרָד מֵאִישׁ

הַשְּׂמִירָה עַל הַלְּבוּשׁ, הַזְקָן וְהַפְּאוֹת זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שָׁנוֹת דֹר וְדֹר שְׂאֵל אֲבִיךָ וַיְגִדְךָ זְקֵנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ (לב, ז).

סִפְרָד הַג"ר יוֹסֵף לִיבְרַמָּן שְׁלִיט"א שְׁכַאֲשֵׁר זָכָה לְהִסְתַּוֵּף בְּצֵל הִרְהֹק רַבִּי אֶהְרֹן מִבְּעַלְזָא זִיע"א בְּחִצְרוֹת קֹדְשׁוֹ בְּשִׁבְתוֹת בֵּתֵל אֲבִיב, הִיָּה רְגִיל אַחֲרֵי תְּפִלַּת עֶרְבִית דְּלִיל שִׁבַת לְהַכְנִס לְחִדְרֵי דִירְתוֹ וּלְחִכּוֹת עַד בּוֹאוֹ, כִּי דִרְכוֹ בְּקֹדֶשׁ הִיָּה לְהַכְנִס אֲזִ בְּלוּיֹת מִשְׁמֵשׁוֹ לְחִדְרֵי הֶרְבִּי הַצְּדִקְנִית לְבִרְכָה בְּבִרְכַת 'שִׁבְתָּא טְבָא'.

וְסִפְרָד כִּי פְּעַם בְּהַכְנִס הִרְהֹק לְחִדְרֵי הַפְּנִימִי בּוֹ עֵמֵד, הִסְתַּפַּל עַל גְּלִימָתוֹ, מְלַבּוּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, קְאִפְטוֹ, וְשְׂאֵל אִיזָה שְׂאֵלָה בְּנוֹגַע לָהּ. כֵּן הִיָּה גַם בְּפְעַם הַשְּׂנִיָּה. וְכֵן בְּפְעַם הַשְּׁלִישִׁית כְּשֶׁשׁוּב זָכָה לְהִיּוֹת שֵׁם, אַחַז הִרְהֹק בִּידוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּמְלַבּוּשׁוֹ, הִרְהֹר רִגַע וְאָמַר בְּשִׁמְחָה: שְׁמַעְתִּי מֵאֲבָא מְאָרִי, הִרְהֹק רַבִּי יִשְׁכַּר דָּב זִיע"א, כִּי זְקֵנִי הִרְהֹק רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ זִיע"א אָמַר פְּעַם: ב"ה שְׂאֵבִי ז"ל הַגַּה"ק רַבִּי שֵׁר שְׁלוֹם זצ"ל, לֹא הִלֵּךְ בְּשִׁבַת בְּבִגְד לְבוּ, שְׂאֵלְמָלָא הִלֵּךְ הוּא לֹא הִיִּיתִי יְכוֹל לְשָׁנוֹת. וְהַמְשִׁיךְ וְאָמַר: מִשְׁשִׁמְעֵתִי דְּבָרִים אֵלָה מִפִּי אֲבָא מְאָרִי ז"ל אֵינִי יְכוֹל לְשָׁנוֹת מְלַבּוּשִׁי, אֲבָל אֶתָּה בּוֹדֵאִי תוֹכֵל לְלַבֵּשׁ מְלַבּוּשׁ זֶה.

אַל תִּשְׁנֹו מִדְּרַךְ אֲבוֹתֵיכֶם

סִפְרָד יְהוּדִי אֶחָד, שְׁרָצָה שֶׁהִרְהֹק ה'דְּבָרֵי יוֹאֵל' זִיע"א מִסְּאֻמָּאָר יֵנִיחַ תְּפִלִּין לְבָנוּ שֶׁהִגִּיעַ לְעַל הַמְּצוּוֹת, אֶף הִיּוֹת שִׁידַע שֶׁהֶרְבִּי מֵנִיחַ תְּפִלִּין כַּמְנַהֵג סִפְרָד וְאֵלּוֹ מְנַהֵגוֹ כַּמְנַהֵג



חסיד שהתפלמס עם יהודי פושר שמלבושיו בסגנון מודרני וכה אמר לו: הנה וכוח מר נטוש ביני ובינך איזה מלבוש יאה לאדם מישראל ואין מי שיוכיח בינינו עד כי יבוא מלך המשיח ונראה כיצד הוא מתלבש, ובכן דע לך שבכל אופן שהוא אנכי אצא נשפר, שכן ברגע שנשמע כלנו את קול השופר, אתיצב אני ליד החלון להשקיף איך הוא תארו ומלבושיו, והיה אם המשיח הנו בעל זקן ופאות הרי מוטב, ואם לאו אקח מהרה זוג מספרים ואקצץ שערות זקני ופאותי ומיד אהיה מוכן לצאת לקראתו. לא כן אתה, שאם יתברר לך כי לא צדקת כל הימים, תאלץ עכשו להסתר במחבוא עד שייצמחו לך שערות הזקן והפאות.

הנהגה טובה יתלה במסרת אבות

הרה"ק רבי אלעזר אביחצירא זיע"א דבר על הפסוק 'שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך', שיש לדבק במסרת האבות כמה שאפשר, ואף אם מזדמן לאדם להתנהג בהנהגה שהיא מצד עצמה הנהגה טובה, וגם השכל מחיב שכן צריך להתנהג, מכל מקום אם אבותיו היה בהם מנהג זה יתלה הנהגתו בגלל המסרת מאבותיו ולא מפני שאותה הנהגה השכל מחיב אותה, והנהגה חדשה שאין לה שרשים צריכה בדיקה מרבה אם יש לאדם לאמץ אותה ולעשותה (פקודת אלעזר' עמוד נח).

והיה הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל מפרש את הכתוב 'שאל אביך ויגדך', בדרך מליצה, ומה יגיד לך אביך, תשובה לדבר 'זקניך ויאמרו לך' - שתדבק במסרת אבותיך מדור דור ('הליכות שלמה' ח"ג עמ' צ).

דור דור ודורשיו, עם כל זה 'זכר ימות עולם'

ונראה עוד לפרש בדברי הכתוב 'זכר ימות עולם בינו שנות דר ודר', שבא לרמז כי הגם שיש להתבונן שנות דור ודור, על דרך מה שהביא ב'אמרי נעם' מהרה"ק מדז'יקוב זיע"א את פרושו של הרה"ק מזידיטשוב זיע"א, דהנה אמרו חז"ל כל השונה הלכות בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא, שנאמר (חבקוק ג ו) 'הליכות עולם לו' (מגילה כח:), והפונה היא ללמדנו שצריך אדם לשנות מעשיו והליכותיו, הכל לפי העת והזמן, כי אין יום אחד דומה לחברו, וגם בעבודת השי"ת יש הרבה דרכים, ומשתנים לפי הדור והזמן, והראיה מן 'הליכות עולם', הינו הגלגלים שמוליכים את העולם ומשתנים בכל עת, עד כאן דבריו הקדושים. ועל פי זה פרש את הכתוב 'זכר ימות עולם', הינו לקח לעצמו ראיה מן הגלגלים המנהיגים את ימות עולם שהם ימי בראשית, אז 'בינו שנות דר ודר', על ידי זה תבין ההשתנות שבכל דור ודור, ובכל פעם צריך לעבדו בדרך אמת, לפי העת והזמן.

ועל פי זה נראה להוסיף ולבאר, פונת הכתוב שאע"פ שיש להתבונן בשנות דור ודור, כמאמר 'בינו שנות דר ודר', והינו שצריך לראות המצטרף לאותו הדור, דור דור ודורשיו, עם כל זה 'זכר ימות עולם', וכמו שסיים הכתוב 'שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך', הכל ישק על פי מאמרם ומנהגם, כמסרת אבות. (מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

שו"ת קטר



חידון אֵלֶּ?נות - נושא פרסים איזה עוף מזכר בפרשה זו?

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת מטות מסעי:

ש. באיזה פסוק בפרשתנו (פר' מטות) מופיע שמן של תשע ערים שונות?
ת. כשהשביטים ראובן וגד ביקשו לקבל את נחלתם בגדה המזרחית של הירדן, הם הזכירו תשע ערים: עטרות, דיבון, יעזר, נמרה, חשבון, אלעלה, שבם, נבו, בעון (במדבר לב, ג).



שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת מטות-מסעי:
ה' יחזקאל שרגא מוסקוביץ מבית שמש.